

Julkaisuvapaa heti

Tekoälyn luomaa taidetta esillä Joensuussa - miltä näyttävät heavyneulonta, maskuliinisuus tai saippuakuplista valmistettu polttouuni tekoälyn mielestä?

Tekotaiteilija Joonas Kotilaisen "Onko tämä taidetta?" -tekotaiteilynäyttely avautuu Joensuussa torstaina 2.9.2021

- *Koen itseni tekotaiteilijaksi, sillä en ole tekoälytutkija, enkä oikeastaan ymmärrä taidettakaan, mutta olen innokkaasti opiskellut näitä teemoja ja aiheita. Toimin yrittäjänä joensuulaisessa markkinointitoimistossa, ja olen huomannut, että työhömmme kuuluu vuosi vuodelta enemmän yhteistyön tekemistä tekoälyratkaisujen ja ylipäättään teknologian kanssa. Olen innokkaasti kokeillut erilaisia muiden kehittämiä työkaluja ja tätä kautta kiinnostuin myös tekoälytaiteen tuottamisesta, Kotilainen kertoo.*

Idea näyttelyn rakentamiseen tuli Kotilaisen kesälomalla, kun hänellä oli tavallista enemmän aikaa syventyä aiheeseen ja kokeilla eri välineitä.

- *Olen törmännyt tekoälyn generoimiin taideteoksiin Twitterissä ja mietin, että entä jos niistä tekisikin fyysisen näyttelyn tulostamalla teokset canvas-tauluille. Kuvataiteissa käytettävät tekoälytyökalut ovat kehittyneet vuoden 2021 aikana huimasti. Näitä työkaluja (VQGAN+CLIP), joilla näyttelyn teokset on tehty ei ole ollut olemassa vielä viime joulukuussa, Kotilainen toteaa.*

Yksinkertaistetusti teosten taustalla on kaksi tekoälyohjelmaa, joita on koulutettu miljoonilla internetistä löytyvillä kuvilla ja piirroksilla. Aluksi käyttäjä antaa ohjelmalle ohjeen, jonka pohjalta kuva tulisi tehdä. Ohje voi olla esimerkiksi "lapsellinen piirros pinkistä yksisarvisesta hyppäämässä joen yli". Ensimmäinen ohjelma alkaa luoda satunnaisia kuvia, joita se näyttää toiselle ohjelmalle. Tämä toinen ohjelma sitten tulkitsee kuvia ja antaa palautetta siitä, vastaako kuvat käyttäjän alkuperäistä ohjetta. Ensimmäinen ohjelma luo saamansa palautteen perusteella uuden kuvan, jonka se esittelee. Tämä sykli jatkuu satoja kertoja, kunnes ensimmäisen ohjelman tekemä kuva vastaa toisen ohjelman ymmärryksen mukaan käyttäjän antamaa ohjetta.

Teknisemmin ilmaistuna menetelmänä oli kahden neuroverkon yhdistelmä VQGAN+CLIP (Vector Quantized Generative Adversarial Network + Contrastive Image-Language Pretraining), joita on käytetty yhdessä vasta muutamia kuukausia.

- *Uskon, että tällaiset työskentelymenetelmät tulevat yleistymään lähivuosina niin yrityksissä kuin taiteissakin. Kyse ei ole pelkästään yhdestä alasta, sillä tekoäly tulee auttamaan ihmisiä kirjoittamaan, kuvittamaan ja ideoimaan. Se ei todennäköisesti korvaa ihmistä, vaan tulee työskentelemään yhdessä ihmisen kanssa. Käytännössä tekoäly voi tällä hetkellä printata mielikuvituksesi tuotteen ruudulle vartissa, Kotilainen tiivistää.*

Kotilainen on kesän aikana teettänyt useita kymmeniä teoksia, joista näyttelyssä nähdään 20. Kotilainen jakaa hämmästyksensä siitä, miten pienellä vaivalla saa sellaista jälkeä, mitä näyttelyssä päästään näkemään.

- *Näiden tekeminen on ollut tosi hauskaa. Ideoimme 5-vuotiaan tyttärenti kanssa useita kuvia, joista yksi nähdään myös näyttelyssä. Hänestä oli kivaa miettiä, minkälaisia sanoja kannattaisi syöttää koneelle, että niistä syntyisi mielenkiintoisia kuvia. Hän seurasi innolla, miten kuva muodostuu hänen silmiensä edessä. Tyttärenti tulevaisuudessa nämä työkalut ja työskentelytavat tulevat olemaan arkipäivää. Näyttelyn kautta ihmiset saavat esimakua tulevaisuudesta, Kotilainen jakaa hymyillen.*

Tekoälyn tuottamat teokset ovat saaneet Kotilaisen miettimään taiteen luonnetta ja määritelmää.

- *Onko taide jotain, mitä ihminen tekee? Pitääkö siihen liittyä jokin tarkoitus tai intohimo? Vai onko taide katsojan silmissä? Jos teos saa katsojan kokemaan ja tuntemaan tunteita, onko se taidetta, vaikka teos olisi koneen tuottama? Vai pitääkö ensin taiteilijan itse kokea jotain vahvasti, josta vasta voi syntyä taidetta, Kotilainen pohdiskelee.*

Tekotaiteiden näyttelyn avajaiset pidetään torstaina 2.9. Another Doggy - cocktail-ravintolassa Joensuussa. Avajaisten jälkeen näyttelyä voi käydä katsomassa 3.10. saakka ravintolan aukioloaikoina.

- *En tiedä oikeaa vastausta siihen, voiko tekoälyn tuotoksia kutsua taiteeksi. Kutsunkin jokaisen aiheesta kiinnostuneen tulemaan näyttelyyn ja muodostamaan asiasta oman mielipiteensä, Kotilainen päättää.*

LYHYT INFO:

- Tekotaiteilija Joon Kotilaisen tekotaiteiden näyttely Another Doggyssä 2.9. - 3.10.2021
- Näyttelyn 20 teosta on tehty internetistä löytyvillä tekoälytyökaluilla ja printattu canvas-tauluille.
- Näyttelyn pääsee katsomaan ravintolan aukioloaikoina.
- Joon Kotilainen on paikalla itse torstaina 2.9. klo 16 alkaen ja myöhemmin kutsuttaessa.
- Lisäksi saman päivän aikana julkaistaan tietävästi Suomen ensimmäinen tekoälyn kehittämä cocktail-lista, voi nähdä kuinka tekoäly kirjoittaa Kalevalaa ja kävijät voivat kokeilla keskustelua GPT-3 pohjaisen keskusteluvälineen kanssa.

Lisätietoja ja haastattelut:

Joon Kotilainen, tekotaiteilija (ja yrittäjä Tovari Oy) - +358 50 569 0586, joona@tovari.fi

Kuvia lehdistön käytettäväksi:

Kuvia cocktaileista, Jussi Viljalasta ja tekoälytaiteesta on ladattavissa tämän linkin takaa:

https://drive.google.com/drive/folders/1n0-5r8mv_7cjjTXj8xXGVNPv0cfu0j_D?usp=sharing